ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1987

Vyhlásené: 16.03.1987 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

18

VYHLÁŠKA
Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu

ze dne 3. ledna 1987,

kterou se stanoví požadavky na ochranu před výbuchy hořlavých plynu a par

Český úřad bezpečnosti práce podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, a Český báňský úřad podle § 57 odst. 1 písm. d) zákona č. 41/1957 Sb. o využití nerostného bohatství (horní zákon), a podle § 10 písm. a) zákona České národní rady č. 24/1972 Sb., o organizaci a rozšíření dozoru státní banské správy, stanoví v dohodě s Českou odbornou radou a příslušnými ústředními orgány:

§ 1
Úvodní ustanovení

(1) Vyhláška stanoví povinnosti organizacím podléhajícím dozoru orgánu státního odborného dozoru nad bezpečností práce a dozoru orgánu statní báňské správy 1) při provozu zařízení s nebezpečím výbuchu hořlavých plynu a par.

(2) Vyhláška se nevztahune na 2)

a) zařízení pro rozvod a spotřebu plynu spalovaním,

b) zařízení pro spotřebu kapalných paliv a spalováním,

c) nádoby pro dopravu plynu a kapalin,

d) tlakové stanice plynu,

e) hlubinné těžební a pruzkumné doly a k nim přislušejíci podzemní dulní díla,

f) podzemní zásobny plynu a kapalin v přírodních horninových strukturách.

§ 2
Výklad pojmu

Pro účely této vyhlášky se považuje za

a) zařízení s nebezpečím výbuchu (dále jen „zařízení“) takové zařízení, ve kerém mohou vytvořit výbušnou směs,

b) prostory s nebezpečím výbuchu (dále jen „prostory“) takové prostory, ve kterých jsou umístěna zařízení, anebo prostory, ve kterých se muže vytvořit výbušná směs, 3)

c) práce takové práce na zařízeních nebo v prostorách, při kterých se používají nástroje, nářadí, stroje a přístroje, které mohou zpusobit iniciaci výbuchu výbušné směsi, nebo při kterých muže dojít ke vzniku výbušné směsi,

d) výbušnou směs hořlavých plynu nebo par se vzduchem (nebo jiným okysličovadlem), že po iniciaci nastane výbuch, anebo takový plyn, který je schopný rozkládat se výbuchem.

§ 3
Zásady ochrany před výbuchy

(1) Organizace jsou povinny činit taková preventivní opatření , aby při provozu zařízení a při práci na nich nevznikla výbušná směs. Nelze-li zabránit vzniku výbušné směsi, musí se pědem učinit opatření ka zábraně iniciace výbuchu.4)

(2) Jestliže přes opatření provedená podle odstavce 1 nelze zabránit vzniku nebezpečí výbuchu, musí se podle míry ohrožení provést opatření ke snížení jeho nepříznivých účinku (např. odsun pracovníku, odvoz nebezpečných látek, inertizace, použití protivýbuchových zařízení)

Požadavky na provedení, umístění a provoz zařízení

§ 4

(1) Zařízení se musí chránit před nežádoucími účinky statické a atmosférické elektřiny a bludných elektrických proudu 5)

(2) Zařízení se musí zabezpečit tak, aby zpusob nebo nebo účinky jejich provozu (např. teplota, tlak) nemohly zpusobit výbuch.

(3) Zařízení, ve kterých je během provozu výbušná směs a není zabráněno vzniku nebezupečí výbuchu (např . inertizací, vyloučením možnosti iniciace), musí být zajištěna proti nepříznivým účinkum výbuchu (např. uvolnění tlaku při výbuchu do volného prostoru).

§ 5

(1) Zařízení se mohou umístit jen tam, kde je zajištěno dokonalé větrání přirozeným zpusobem. 6)

(2) Výskyt hořlavých plynu nebo par musí organizace vždy při uvádění zařízení do provozu anebo při podezření, že hořlavé plyny nebo páry ze zařízení unikají. V obestavěných postorách je organizace povinna kontrolovat jejich výskyt nejméně jednou měsíčně.

(3) Zařízení, ve kterých se vyrábějí nebo skladují zkapalněné hořlavé plyny, nebo prostory, ve kterých jsou tato zařízení trvale umistěná, se musí vybavit indikátory zmněn vlastností prostředí duležitých pro bezpečnost obsluhy a provozu (např. koncentrace hořlavých látke).

§ 6

(1) Organizace je povinna vypracovat pro provoz zařizení místí provozní řad, který musí obsahovat:

a) stručnou charakteristiku používaných látke a míst (částí), které představují zvýšené riziko vzniku výbuchu,

b) pokyny pro obsluhu zařízení, nastavení a zkoušeni zabezpečovacích, regulačních, měřících a signalizačních zařízení,

c) bezpečnostní a protipožární opatření při uvádění zařízení do provozu anebo při jeho odstavování z provozu,

d) zpusob provádění čistících prací,

e) rozsah a lhuty kontrol,

f) lhuty k provádění revizí a zkoušek,

g) lhuty , rozsah a zpusob zjišťovaní výskytu hořlavých plynu a par v prostorách,

h) opatření při vzniku výbušné směsi nebo nebezpečí výbuchu včetně zpusobu opuštění pracoviště, poskytnutí první pomoci a opatření k likvidaci následku výbuchu, 7)

i) seznam prací, k jejichž výkonu je potřebný příkaz (§ 8).

(2) Organizace musí zařízení evidovat.

§ 7
Odborná zpusobilost pracovníku

(1) Organizace je povinna seznámit pracovníky pověřené obsluhou zařízení s místním provozním řadem, požarním řadem pracoviště, poplachovými směrnicemi, popřípadě havarijním plánem a musí je zaškolit v obsluze zařízení. Před pověřením samostatnou obsluhou zařízení musí být pracovníci přezkoušeni z teoretických a praktických znalostí obsluhy zařízení.

(2) Organizace určí obsah a délku zaškolení podle charakteru zařízení a rozsahu vykonávané obsluhy zkouškou nejméně jednou za tři roky

(3) Na zařízeních mohou vykonávat práce jen pracovníci, kteří bili organizací zaškolení a seznámeni v rozsahu své činnosti s postupem při pracích na zařízeních a se souvisejícími bezpečnostními předpisy.

(4) Ustanoveními odstavcu 1 až 3 nejsou dotčena ustanovení jiných předpisu, 8) které stanoví odbornou zpusobilost praconíku.

Práce na zařízeních a v prostorách

§ 8

(1) Práce na zařízeních a v prostorách se mohou provádět jen na základě písemného příkazu, který vydá pracovník pověřený organizací.

(2) Příkaz musí obsahovat:

a) jméno, příjmení a funkci pracovníka odpovědného za provedení práce,

b)označení pracoviště a pracovní skupiny, která bude práce vykonávat, druh práce a délku platnosti příkazu,

c) zpusob kontroly a zabezpečení pracovníku a pracoviště po dobu konání prací, případně zpusob kontroly pracoviště po skončení prací,

d) upozornění na možnosti ohrožení,

e) preventivní bezpečnostní a protipožární opatření podle druhu práce a bezpečnostní a protipožární opatření při vzniku ohrožení.

(3) Organizace před začátkem prací seznámí pracovníky, kteří budou práce provádět, s obsahem příkazu k práci a s výstražnými znameními oznamujícími přítomnost hořlavých plynu a par.

(4) Organizace je povinna před zahájemím prací zajistit pracovníkum předepsané osobní ochranné pracovní prostředky, nástroje, nářadí, stroje a přístroje a podle opatření uvedených v příkazu k práci zabezpečovací techniku, izolační dýchací přístroje, prostředky k hašení, vyprošťování a první pomoc.

(5) Práce se mohou zahájit jen po splnění preventivních bezpečnostních a protipožárnich opatření uvedených v příkazu k práci.

(6) Práce na zařízeních musí býb vykonány pod stálým dozorem odpovědného pracovníka, který je seznámen se správnym a bezpečným zpusobem provádění prací a při vzniku ohrožení je zpusobilý provést předepsaná opatření. Současně musí kontrolovat používaní předepsaných osobních ochranných pracovních prostředku, nástroju, nářadí, stroju a přístroju.

(7) Osobní ochranné pracovní prostředky a měřici a zabezpečovací technika používané při pracích, při kterých muže vzniknout výbušná směs, nesmí být iniciátorem výbuchu.

(8) Při pracích, při kterých muže vzniknout výbušná směs, je zakázána manipulace s materiály, při které by mohlo dojít k iniciaci výbuchu (např, mechanickou jiskrou, výbojem statické elektřiny). V případě, že při těchto pracích vzniká tepelná energie, musí být odváděna tak, aby nedošlo k iniciaci výbuchu.

(9) Při pracích, při kterých muže vzniknou výbušná směs, povrchná teplota zařízení bez nebezpečí výbuchu v prostorách nesmí přesáhovat teplotu, která je nižší o 10 % (nejméně však o 10), než je najnižší zápalná teplota výbušné směsi.

(10) Jestliže není možno zabrácit vzniku výbušné směsi, musí se použít pouze nástroje, nářadí, stroje a přístroje, které jsou provedeny tak, že při styku s materiálem nezpusobí iniciaci výbuchu (dále jen „nevýbušné provedení“). Jestliže je nevýbušné provedení nástrou a nářadí zabezpečeno ochranou nejiskřící vrstvou, neporušenost této vrstvy se musí přezkoušet 9) nejméně jednou za tři roky. Je zakázáno používat nástroje a nářadí, jejichž ochranná nejiskřící vrstva je porušená.

§ 9

(1) Vstupovat do zařízení lze jen po určení obsahu kyslíku a provádět práce v zařízeních a v prostorách, při kterých se používají nástroje, nářadí, stroje a přístroje, které mohou zpusobit iniciaci výbuchu, lze jen po zjištění látek tvořících výbušnou směs v pracovním prostoru.

(2) Vlastnosti prostředí (zejména koncentrace hořlavé látky) při provádění prací v zařízeních a prostorách se musí kontrolovat po celou dobu trvání prací.

(3) Při zvýšení koncentrace hořlavých plynu a par po dobu prací nad 25 % dolní meze výbušnosti se musí práce zastavit a pracovníci musí pracovní prostor opustit.

(4) Do prostoru, kde koncentrace hořlavých plynu a par přesahuje 50 % dolní meze výbušnosti, je vstup zakázán.

(5) Ustanovení odstavcu 3 a 4 se nevztahují na případy, ve kterých je možnost výbuchu odstraněna (např. inertizací).

(6) Jestliže plyny nebo páry jsou zároveň škodlivinou a jejich koncentrace přesahuje nejvyšší připustné koncentrace 10) musí být pracovník vstupující do zařízení s tím seznámen a kromě předepsaných osobních ochranných prostředku musí být vybaven ochranou dýchacích cest, záchranným pásem se závěsem v týlu 11) lanem a musí být jištěn dalším pracovníkem. Druhý konec lana musí být upevněn na bezpečném místě.

(7) Při pracích na zařízeních se musí v pracovním prostoru zajistit dostatečný obsah kyslíku (min. 19 %), Jinak musí pracovník použít dýchací přístroj. Pracovní prostor nesmí být větrán kyslíkem.

(8) Organizace musí před začátkem prací informovat obsluhu zařízení o povaze vykonávaných prací.

§ 10

(1) Organizace je povinna před zařazením na práce nebo před pověřením samostatnou obsluhou provést výcvik

a) pracovníku, kteří při pracích používají izolační přístoje, v používání těchto přístroju,

b) Pracovníku obsluhy zařízení a praconíku vykonávajících práce a činnosti při havarijních situacích zařízení v provádění opatření ke snížení nepříznivých účinku výbuchu.

(2) Výcvik těchto pracovníku nutno opakovat alespoň jedenkrát za rok.

(3) Rozsah a zpusob výcviku určí organizace.

§ 11

Organizace je povinna upozornit dodavatele prací na nebezpečí vyplývající z povahy zařízení. Tím není dotčena odpovědnost dodavatele prací za provedení bezpečnostních opatření vyplývajících z povahy těchto prací.

§ 12
Účinnost

Tato výhláška nabývá účinnost dnem 1. června 1987.

Ing. Zídka v.r.

Dr. Bartík v.r.

1) Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce. Zákon č. 41/1957 Sb.,o využití nerostného bohatství (horní zákon). Zákon České národní rady č. 24/1972 Sb., o organizaci a o rozšíření dozoru státní báňské správy.

2) Pro tato zařízení platí zvláštní předpisy : např. vyhláška Čekého úřadu bezpečnosti práce č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení, výnos Českého báňského úřadu ze dne 3. 1. 1971 čj. 1/1971, kterým vydáva předpis o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o ochraně zdraví při práci a o bezpečnsoti provozu v organizacích, pokud podléhají zákonu č. 41/1957 Sb., o využití nerostného bohatství (horní zákon), reg. v částce 7/1971 Ú. v. ČSR z 23.7.1981 o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o bezpečnosti provozu pro vrtné a geofyzikální práce a pro těžbu, úpravu a podzemní skladování kapalných nerostu a plynu v přírodních horninových strukturách v organizacích podléhajících dozoru státní báňské správy, reg. v částce 33/1981 Sb., ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny. Provozny a sklady, ČSN 078304 Kovové tlakové nádoby k dopravé plynu. Provozní pravidla.

3) Rozměry těchto prostoru se určují podle zvláštních předpisu: např. ČSN 33 0200 Elektrotechnické Předpisy. Druhy prostředí pro elektrická zařízenií. ČSN 33 2320 Elektrotechnické předpisy. Předpisy pro elektrická zařízení v místech s nebezpečím výbuchu hořlavých plynu a par.

4) ČSN 83 2061 Pracovní ochrana. Zabezpečení proti výbuchu. Všeobecné požadavky

5) ČSN 33 2030 Elektrotechnické předpisy. Ochrana před nebezpečnými účinky statické elektřiny. ČSN 34 1390 Předpisy pro ochranu před bleskem. ČSN 03 8370 Snížení korozního účinku bludných proudu na úložná zařízení.

6) § 30 vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení. ČSN 33 2320.

7) § 8 odst. 2 vyhlášky Českéhu úřadu bezpečnosti práce č. 48/ 1982 Sb. Směrnice Ústředního báňského úřadu čj. 2200/1966 ze dne 1.4. 1966 pro sestavení plánu na likvidaci závažných nehod při hornické činnosti prováděné povrchovým zpusobem s výjimkou povrchových provozu hlubinných dolu (povrchové havarijní směrnice), reg. v částce 1/1967 Sb. Výnos Českého báňského úřadu čj. 2700/1980 ze dno 12. 3. 1980 o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu v organizacích, které podléhají státnímu odbornému dozoru orgánu státní báňské správy podle zákona České národní rady č. 24/1972 Sb., reg. v částce 26/1980 Sb.

8) Např. vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanovují některé podmínky k zajištění jejich bezpečnsoti, vyhláška federálního ministerstva paliv a energetiky č. 175/1975 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení plynárenského úřadu č. 50/1978 Sb., o odborné zpusobilosti v elektrotechnice, ve znění vyhlášky č. 98/1082 Sb., zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ČSN 05 0610 Bezpečnostné ustanovenia pre zváranie plameňom a rezanie kyslíkom, ČSN 05 0630 Bezpečnostní ustanovení pro svařování elektrickým obloukem.

9) ČSN 83 0090 Ověřování vzniku zápalných mechanických jisker.

10) Směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistecké republiky čj. HEM-340.2-30.9.78 z 11. 5. 1978 o hygienických požadavcích na pracovním prostředí, reg. v částce 21/1978 Sb. (uveřejněné ve sbírce Hygieniché předpisy pod poř. č. 46 sv. 39/1978).

11) Např. celokožený pás pro čističe kotlu (skupina 8.1, poř. č. 5, katalóg OOPP, Práce Praha 1980), bezpečnostní křížový pás A4 JKPOV 723 495 (Katlóg OOPP Práca Bratislava 1984).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.